

Szoborcsoport - Kronosz és Lakheszisz - a Mulandóság és az Örökkévalóság allegóriája

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	4864
Alkotó:	Troger, Simon (1683 - 1768)
Készítés ideje:	1740 KÖRÜL
Készítés helye:	München
Anyag:	diófa; elefántcsont
Technika:	faragott
Méret:	magasság: 54,5 cm szélesség: 34 cm átmérő: 24 cm

A dél-német késő barokk szobrászat jeles mesterei közül Simon Troger (1683-1768) kortársainak különös nagyrabecsülése övezte. Elsősorban főrangú megrendelők foglalkoztatták, alkotásainak számottevő részét III. Miksa (1727-1777) bajor választófejedelem számára készítette. Munkásságának jellegzetes, másokétól jól megkülönböztethető vonása, hogy előszeretettel választotta a különböző – nemes és egzotikus – anyagok kombinációját. Ez mondható el a Kronosz és Lakheszisz alakját ábrázoló sajátos, témája okán különösen figyelemre méltó kompozícióról is. Egymást ellenpontoszó, egyszersmind kölcsönösen feltételező ideák és képzetek különös kettőssége fogalmazódik meg az egymás mellett ülő két figura témaválasztásában és művészi igényű megformálásában. A szakállas agg férfialak, Kronosz, a múltó idő megtestesítője, amint erre hagyományos attribútumai – homokóra és kasza kerékkel, mint a halál könyörtelenségének jelképei – utalnak. A balján ülő, tekintetét elszántan rászegezõ antik istenség, Lakheszisz, az időtlen, az elmúlással dacoló "örök" női szépség megtestesítője erre utal a felemelt jobb kezében tartott attribútum, a saját farkába harapó kígyó, amely az örökkévalóság jelképe. A főalakokat két lebegő, s egy, az előtérben heverő puttó egészíti ki, a szoborkompozíciót faragott drapériával gazdagított, oromzatos hátfal zárja le.

Simon Troger egy másik, hasonlóan megformált szoborcsoportja is megtalálható az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében (ltsz. 4863).

A mű gróf Esterházy József (1760-1830 k.) ajándékaként 1820-ban került a Nemzeti Múzeumba, korábban Pethő Jakab (1752-1819) királyi tanácsos tulajdonában volt.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 81. (Szilágyi András)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 13. (Szilágyi András)
- Szerk.: Fejős Zoltán: *Időképek*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2001. - p. 26.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/106.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 4.18. (Maros Donka Szilvia)
- főszerkesztő: Weiner Mihályné, Jakabffy Imre: *Simon Troger két elefántcsont szoborcsoportja. Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei VII*, 1964. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1964. - 91-105. (Nékám Lajosné)
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid történetével*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 88.
- Pulszky Károly, Schickedanz Albert: *Kalauz az Iparművészeti Museum gyűjteményeihez*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1877. - p. 69., Nr. 22.
- Kubinyi Péter: *Cimeliotheca Musei nationalis Hungarici, sive catalogus historico-criticus antiquitatum, raritatum, et pretiosorum*. Buda, 1825. - p. 54., Nr. 31.

